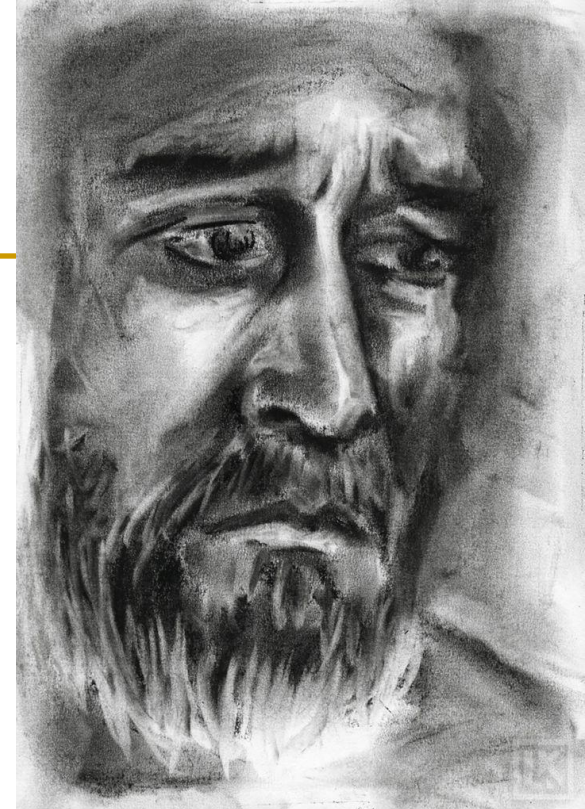

Knjiga Tužaljki

Ave Maria

D A G fis

A - ve Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na
Sanc - ta Ma - ri - a, Ma - ter De - i

e h G fis D h

Do - mi - nus te - cum be - ne - dic - ta tu in
o - ra pro no - bis pec - ca - to - ri - bus nunc

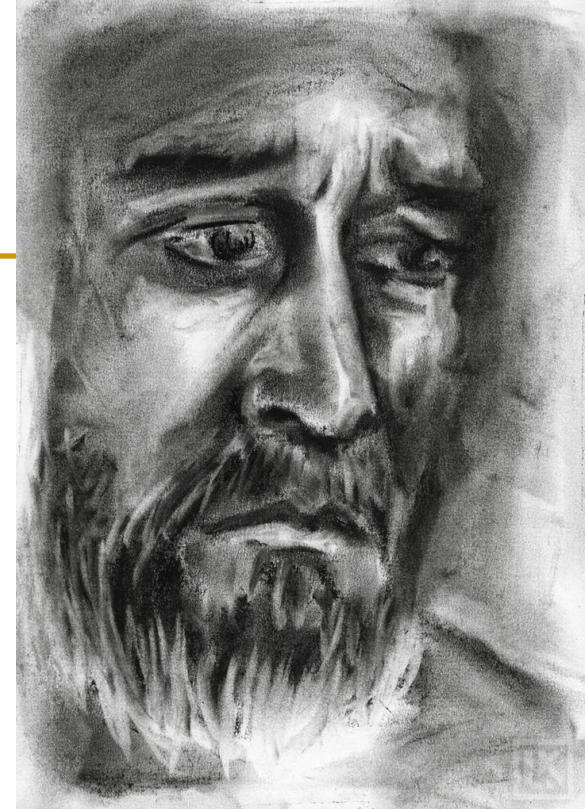
h7 e D A⁷

mu - li - ri - bus et be - ne - dic - tus
et in ho - ra mor - tis no - strae

D A e D (e7)

fruc - tus ven - tris tu - i Je - sus
A - men, A - men, A - men.

Knjiga Tužaljki

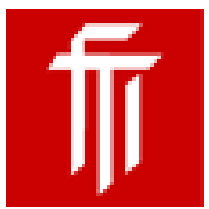

Uz Knjigu proroka Jeremije

Uvod: Tuž 1,12-15

Slika o Bogu: Tuž 2,4; 3,12 - Luk

Proroci: Tuž 2,14; 4,13 - Laž; grijeh

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
ak. g. 2025./26. ECTS 6
ponedjeljkom i srijedom u 10:15

Proroštvo i apokaliptika

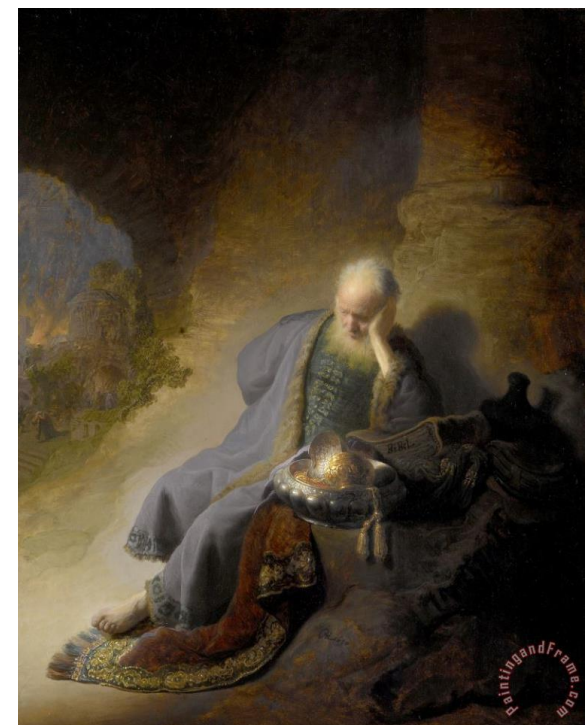
amdg.eu → nastava → FTI

Pregled (prezentacije), tekstovi, audio- i
videozapisi...

Božo Lujić, *Starozavjetni proroci*

Forma i sadržaj na primjeru Tuž 1

- Komunikacijska struktura: Tuž 1-11.12-22
- Opis 1,1-11, *tko u 1,1* (u 3. l., ona)?
- Sama, kao udovica, kneginja na prisilnom radu
  - „*umetci*” u 1,9b.11b: ja – ti
- Pogledaj יהוה + 1,20
  - Razgovor 1,12-22, usp. 1,12:
- Ja, moja bol – vi (prolaznici)
  - „*ja*” u 1,15:
- Djevica, kći Judina = Juda (ž. r.)
  - *Kako o tješitelju?* 1,2.9.17 ⇔ 16.21
- Nema ga za nju (1,2.9.17),
daleko je od mene (16), nemam ga (21)

Glavni lik u Tuž 1

- *Povijesni opis u Tuž 1,3.5:*
- **Judeja prognana (hebr. גלה galâ 3)**
- **hebr. sužanjstvo שְׁבִי šēbi ‘ (5)**
  - *Zemljopisni naziv u 1,4; lik u 1,6:*
- **Sion (4), Kći sionska**
  - *Imenom u 1,7.8*
- **Jeruzalem – ukupno u Tuž 7x**
  - *Kompozicija Tuž 1*
- **1) 1-11 ona: Jeruzalem**
- **2) 12-18 on: יהוה**
- **3) 20-22 יהוה: ti (usp. 9b; 11b)**

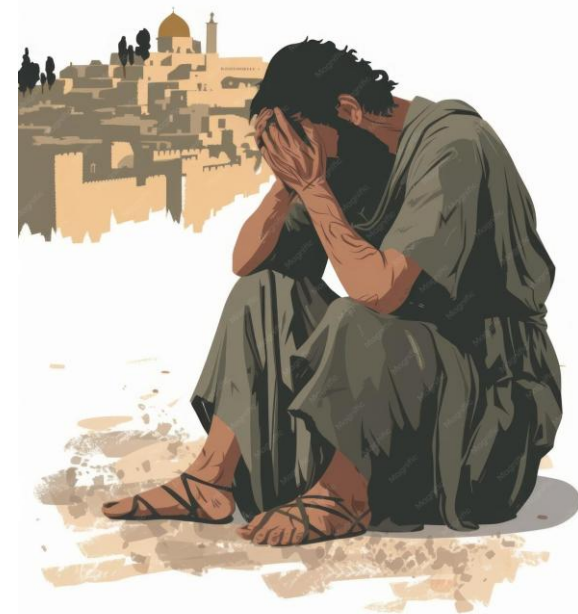
Kći „Jeruzalem”

- ž. r. – 1,7s.17; 2,10.
13.15; 4,12
- Ona se sjeća (1,7)
- Sagriješila je (2x 1,8)
- Postala strašilo (1,17)
- Njezine djevice oborile glavu (2,10)
- Kome si nalik, Jeruzaleme, kćeri (2,13)
- Putnici mašu glavom nad kćeri Jeruzalemom (2,15)
- Neprijatelj provalio na njezina vrata (4,2)
  - *Zašto ne u Tuž 3 i 5?*
  - „Ja sam muž koji je vidio svoje poniženje” (3,1)
  - „Sjeti se, Gospodine, što nam se dogodilo” (5,1)

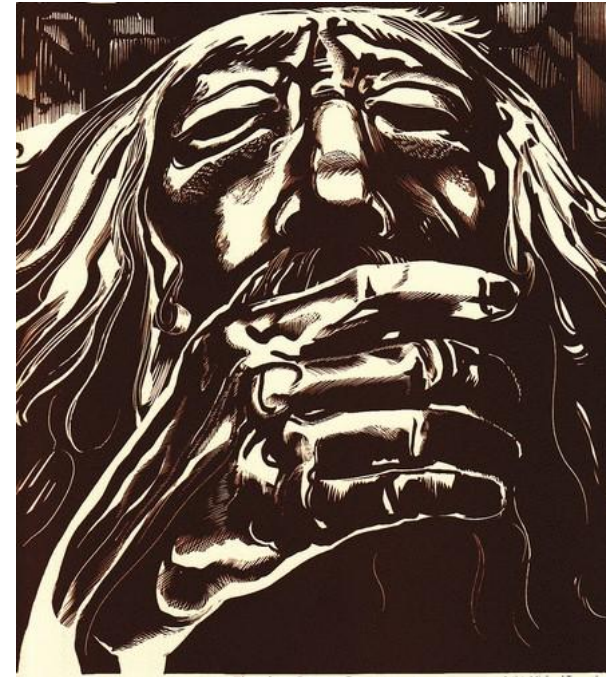
„Neprijatelji” u Tuž 1

- *Uzrok nevolje 1,2 (usp. 1,8)*
- Prijatelji postali neprijatelji (1,2)
- Koji su je slavili, preziru je (1,8)
  - *Neprijatelj u Tuž 1,5.9.21 + 16*
- Likuju (u miru 1,5), hvasta se (9), vesele se jer čuju o mojoj nevolji (21)
- Bio jači (16)
  - *Molitva u 1,22:*
- Zloća njihova neka dođe pred tebe

Nevolja i teološki razlozi u Tuž 1

- *Stanje u Tuž 1,3.7.9*
- עֲוִי *onî* jad, poniženje, neznatnost (usp. Izl 3,7; 1 Sam 1,11)
- Juda u nevolji (Tuž 1,3)
- Dani njezine nevolje (Jeruzalem 7)
- Pogledaj moju nevolju (9b)
  - *Zbog čega nevolja (1,8)?*
- Teško sagriješila
  - פֶּשַׁע *peša* 'prijestup 1,5.14.22 (+ 3,42 + עוֹן 'avon 2,14; 4,6.13.22; 5,7), חַטָּא *hata* 'grijev (1,8 + 3,39; 5,7.16) usp. Iz 34,7
  - *Izvor nevolje (1,5):*
- יהוה ju je ucvilio

Smiluj nam se (Ps 51)

C F Dm G Am G Em C

Smi - luj nam se, Go - spo - di - ne, jer smo sa - grije - ši - li.

5 C F Dm G Am G Em C

Smi - luj nam se, Go - spo - di - ne, jer smo sa - grije - ši - li.

Bog u Tuž 1

□ יהוה 7x 1,5.9.11s.17s.20

- Ucvilio ju je (5)
- Pogledaj moju nevolju! (9)
- Pogledaj kako sam prezrena! (11)
- Udario me u dan svojega gnjeva (12)
- Protiv Jakova pozvao tlačitelje (17)
- On je pravedan (18)
- Pogledaj u kakvoj sam tjeskobi (20)
  - + 3x Gospodin אֲדֹנָי 'adonaj 1,14.15[2x]
  - Predao me u njihove ruke (14)
  - Odbacio je sve moje junake (15)
  - U tjesku gazi kćer Jud(in)u (15)

Remek-djelo

- u HB u trećem dijelu: Spisi

- *Knjiga vezana uz proroka zbog 2 Ljet 35,25:*

- Jeremija oplakuje Jošiju, postoje “Tužaljke”

- **Koliko poglavlja?**

- **5 poglavlja, 5 tužaljki (~ Tora?)**

- *Umjetnost akrostiha:*

- Prve četiri tužaljke s abecednim stihovima prema hebr. abecedi (iza svakoga *setuma*)

- *3. tužaljka istaknuta:*

- Abecedni tristih (*setuma iz tristih*)

Prva slova u stihu

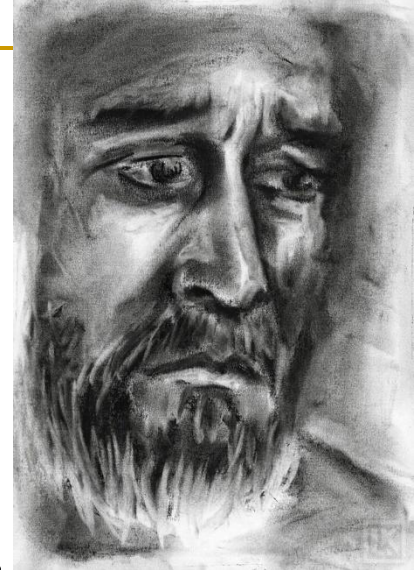
Tuž 1

- 1 אִיכָהּ | יִשְׁבֶּה בְּדָד הָעֵיר רַבָּתִי עֹם
הֵיטָה כָּאֶלְמָנָה רַבָּתִי בְּגוֹיִם שְׂרָתִי
בְּמַדִּינֹת הֵיטָה לָמָס: ׀
- 2 כֹּז תִּבְכֶּה בְּלֵילָה וְדַמְעָתָה עַל לְחֵיָהּ
אִין־לָהּ מִנְחָם מִכָּל־אֲהֻבֶיהָ כָּל־רֵעֶיהָ
בְּגָדוּ בָּהּ הָיוּ לָהּ לְאִיבִים: ׀
- 3 לָתָה יְהוּדָה מִלֵּנִי וּמֵרַב עֲבֹדָה הִיא
יִשְׁבֶּה בְּגוֹיִם לֹא מִצָּאָה מְנוּחַם
כָּל־רֹדְפֶיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים: ׀

Tuž 3

- 1 אֲנִי הַגָּבֵר רָאָה עָנִי בְּשֹׁבֵט עֲבָרְתוֹ:
2 אֹתִי נָהַג וַיִּלֶּךְ חֲשׂוֹךְ וְלֹא־אֹר:
3 אֲדָךְ כִּי יֵשֶׁב יִהְיֶה יָדוֹ כָּל־הַיּוֹם: ׀
- 4 בָּגָה בְּשָׂרִי וְעוֹרִי שָׁבַר עֲצָמוֹתַי:
5 בָּגָה עָלַי וַיִּקַּף רֹאשׁ וַתִּלְּאָה:
6 בְּמַחְשָׁכִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמִתִּי עוֹלָם: ׀

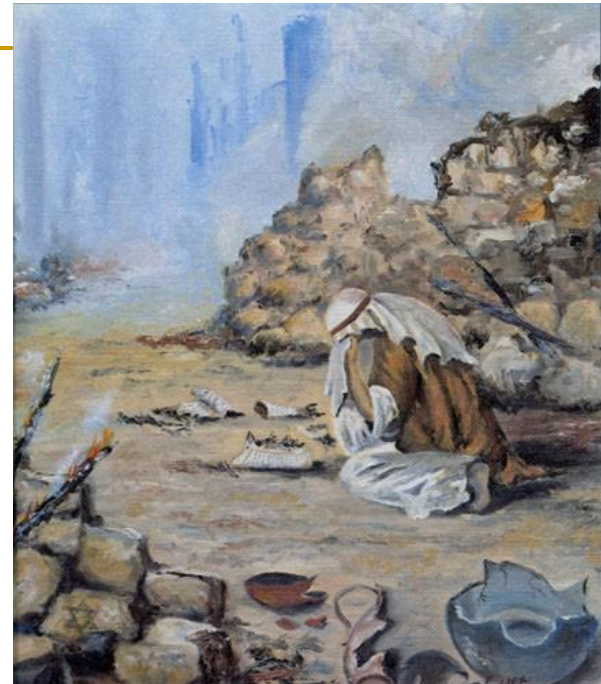
Kompozicija

- **Tuž 1,1.22**
- **Ona osamljena, poput udovice – opis**
- **Postupi s njima kao sa mnom! – dijalog**
- **Tuž 2,1.22**
- **Gospodin mrakom zastro Kćer sionsku – opis**
- **Ti si sazvaio sve moje užase (22) – dijalog**
- **Tuž 3,1.66**
- **Ja sam upoznao bijedu pod njegovim gnjevom (1) – 1. l.**
- **Goni ih gnjevno i sve ih istrijebi! (66) – dijalog**
- **Tuž 4,1.22**
- **Kamenje svetišta prosuto po ulicama (4,1)**
- **Kćeri sionska, on te više neće voditi u izgnanstvo (22)**

Zaključak

- Tuž 5,1.22 (isto 22, a nisu akrostih)
- Pogledaj, יהוה, našu sramotu (1)
- Hoćeš li nas potpuno odbaciti (22)
- „mi” od početka do kraja
  - Nakon *našeg* iskustva u 1-18
  - sažetog u 17s (stanje 17, razlog 18):
  - Boluje *nam* srce (17) ⇔ moje *srce* (1,22), ja *bolesna* (13)
  - Gora sionska pusta (= Hram 18)
- Slijedi u 19-22: „mi” – „ti” = dijalog, molitva
  - *Osnovna molba u 5,21:*
- Vрати nas k sebi i vratit ćemo se (=obratiti)!

Tuž 5 dio cjeline

- 5. tužaljka – molitva
- Početak: זָכַר *zakar* (5,1):
- Spomeni se što nas je snašlo! (1)
  - „Sjetiti se, misliti na“ – ovdje 7. put
- 1,7.9; 2,1; 3,19.20[2x]:
- *Opis*: Jeruzalem se sjeća (1,7), nije mislila na svoj kraj (9)
- Gospodin nije mislio na *podnožje svojim nogama* (2,1)
- *Molitva*: Sjeti se moje muke (3,19)
- *Svjedočenje* (2x 3,20): Sjeća se, sjeća moja duša (moje bijede i stradanja 19)

